

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено

на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2019 р.)

Завідувач кафедри проф. Крупка М.І.

**Силабус з навчальної дисципліни «Методологія фінансових досліджень»,
що викладається в межах ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Львів - 2019 р.

Назва курсу	Методологія фінансових досліджень
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту, кімн. 102
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 “Управління та адміністрування”; 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”
Викладач (-і)	Крупка Михайло Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту економічного факультету
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта mkрупка@ukr.net тел. (038) 0972954368
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди, 15.00-16.00 год. (м. Львів, проспект Свободи, 18, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту, кімн. 102)
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/SL_072_F_2016_ASP_V132.pdf
Інформація про курс	Для аспірантів 2 року навчання. Знання основних методологічних аспектів фінансових досліджень; особливостей наукового способу пізнання та його складові при дослідженні фінансових систем, моделей фінансового аналізу, принципові підходи до дослідження їх концептуального базису. Розуміння сучасних емпіричних методів економічних досліджень.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Методологія фінансових досліджень” передбачає вивчення ролі фінансової науки у сфері економічної діяльності, висвітлення особливостей та головних видів наукових досліджень у сфері фінансів, характеристики методів фінансових досліджень, подання інформаційного забезпечення науково-дослідної діяльності у сфері фінансів, написання та опублікування наукових публікацій, написання й захист дисертаційної роботи. Викладання навчальної дисципліни “Методологія фінансових досліджень” має за мету озброїти

	<p>здобувачів доктора філософії здатністю розуміння сучасного інструментарії фінансової науки, пошуку інформаційних фінансових джерел, оволодіння стилем написання наукових публікацій, обґрунтування наукової новизни, оформлення й захисту дисертаційної роботи.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета навчальної дисципліни: засвоєння аспірантами загальнотеоретичних та організаційних аспектів науково-дослідної діяльності у фінансовій сфері.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Законодавчі й нормативні акти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» зі змінами і доповненнями / www.rada.gov.ua 2. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» зі змінами і доповненнями / www.rada.gov.ua <p style="text-align: center;">Підручники (навчальні посібники)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Проблеми / А.М.Алексюк: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 558 с. 4. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень / М.Т. Білуха: Підручник. - К.: АБУ, 2002. – 480с. 5. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко: Навч. посібник. - К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. - 259 с. 6. Стеценко Д.М. Методологія наукових досліджень / Д.М. Стеценко, О.С. Чмир: Підручник. – К.: Знання, 2005. – 309с. – (Вища освіта ХХІ ст.). 7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень / Г.С. Цехмістрова: Навчальний посібник. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с. 8. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко: підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання-Прес, 2002. - 295с. 9. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В.Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Борисенко В.В. Наука и рыночные отношения в информационном обществе: социально-философский анализ / В.В. Борисенко; [отв. ред. А.М. Кулькин]; Ин-т научной информации по общественным наукам РАН. – М.: Наука, 2008. – 246 с. 11. Володин Б.Ф. Всемирная история библиотек / Б.Ф. Володин / 2-е изд., доп. – СПб.: Профессия, 2004. – 432 с. 12. Воропаєва Т. Внесок викладачів і випускників Київського університету в українську та світову

психологічну науку / Тетяна Воропаєва // Українознавство-2009. – К.: Укр. Центр духовн. культури, 2008. – С. 115-119.

13. Горовий В. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / НАН України, нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського; наук. ред. Л.А. Дубровіна. – К., 2010. – 360 с.
14. Егоров И.Ю. Наука и инновации в процессах социально-экономического развития / И.Ю. Егоров. – К.: ИВЦ Госкомстата Украины, 2006. – 338 с.
15. Жилінська О. Вплив наукових і технічних знань на виробництво і споживання у постіндустріальному суспільстві: діяльнісний підхід / Оксана Жилінська // Вісник Львівського університету. Серія Економічна. – 2010. – Вип.43. – С. 672 – 683.
16. Жилінська О.І. Науково-технічна діяльність у контексті самоорганізації: Монографія. – К.: Парламентське видавництво, 2010 – 552 с.
17. Зербіно Д. Наукова школа: лідер і учні / Д.Зербіно – Львів: Євросвіт. 2001. – 208 с.
18. Злупко С. Економічна наука і наукознавство / С. Злупко: Монографія / Упорядник Ярослава Злупко. – Львів: Тріада плюс, 2006. – 776с.
19. Калитич Г.І. Науково-технологічний та інноваційний розвиток: концепції, моделі, рішення / Г.І. Калитич, К.М. Коржавін. – К.: УкрІНТЕІ, 2008. – 268с.
20. Ковалев Ю.Ю. География мировой науки / Ковалев Ю.Ю. – М.: Гардарики, 2002. – 156 с.
21. Кун Т. Структура наукових революцій / Т. Кун; [пер. О.Васильєв]. – К.: Port Royal, 2003. - 226 с.
22. Лебедев С.А. Философия науки: краткая энциклопедия (основные направления, концепции, категории): [научн. изд.] / Лебедев С.А. – М.: Академический Проспект, 2008. – 692 с.
23. Литвин В. Формування єдиного науково-інформаційного простору України: здобутки і проблеми розвитку / В. Литвин // Бібліотечний вісник. – 2006. - № 6. – С. 43 – 48.
24. Лобанова Л.С. Болонский процесс: докторские программы в европейских университетах / Лобанова Л.С., Вашуленко А.С. // Наука та наукознавство. - 2009. - № 4. – С. 22 – 42.
25. Маковецький А.М. Наука і наукова діяльність як цінність / А.М.Маковецький, В.А. Маковецький. – Чернівці: Рута, 2002. – 158 с.
26. Маліцький Б.А. Прикладне наукознавство / Б.А. Маліцький – К.: Фенікс, 2007. – 464 с.
27. Мочерний С.В. Методологія економічного дослідження / Мочерний С.В. – Львів: Світ, 2001. – 416 с.
28. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: [стат. зб.] / Держкомстат. – К., 2006. – 361 с.
29. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХ ст. / [авт. кол.: В. Литвин, В. Андрущенко, С.Довгий та ін.]. – К. : Навч. Книга, 2003. Кн. 1: Пріоритет інтелекту. – 2003. – 608 с.
30. Пархоменко В.Д. Інформаційна аналітика у сфері науково-технічної діяльності / В.Д. Пархоменко,

	<p>О.В. Пархоменко: Монографія. – К.: УкрІНТЕІ, 2006. – 224 с.</p> <p>31. Підхомний О.М. Методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня кандидата економічних наук / О.М. Підхомний . – Л.: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2009. -12с.</p> <p>32. Поппер К. Логика научного исследования / К. Поппер; [пер. с англ. / под общ. ред. В.Н. Садовского]. – М.: Республика, 2005. – 447с.</p> <p>33. Черваньов Д. Зародження університетів Західної Європи та України: спільне й відмінне. / Д. Черваньов, О. Жилінська // Вісник Львівського університету. Серія Економічна. – 2007. – Вип. 37. Ч. II. – С. 405 – 415.</p> <p>34. Черваньов Д. Наукові дослідження студентів як невід’ємна складова навчально-виховного процесу ВНЗ (на прикладі Київського національного університету імені Тараса Шевченка) / Д.Черваньов, О. Жилінська / «Педагогічна і психологічна науки в Україні» Зб. наук. пр. до 15-річчя АПН України: у 5 томах. – К.: «Педагогічна думка», 2007. – Том 4. Педагогіка і психологія вищої школи. – 2007. – С. 238 – 250.</p> <p>35. Вища освіта, наука, виробництво: теорія і практика інтеграції у сфері фінансів: колективна монографія / За гол.ред. д.е.н., проф. М.А. Коваленка. – Херсон: ХНТУ, 2015. – 172с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>36. Сайт Верховної ради України (законодавча база)- www.rada.gov.ua;</p> <p>37. Сайт Державного комітету статистики України - www.ukrstat.gov.ua.</p> <p>38. Сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua;</p> <p>39. Сайт Міністерства освіти і науки України - www.mon.gov.ua;</p> <p>Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського - www.nbuv.gov.ua.</p>
Тривалість курсу	90 год. 3 кредити
Обсяг курсу	<p>48 години аудиторних:</p> <p>з них 32 годин лекцій</p> <p>16 годин практичних занять</p> <p>42 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>По проходженні курсу аспіранти повинні <i>знати</i>:</p> <p>визначення понять “наука”, “знання”, “науково-дослідна діяльність”, “науковий продукт”, “наукова публікація”; особливості науково-дослідної діяльності у сфері фінансів аспіранта навчального закладу</p>

	<p>вищої освіти; організаційно-економічні аспекти зародження первісних форм науково-фінансової діяльності на українських землях; сучасні галузі та класифікацію фінансових наук; критерії та цінності наукової діяльності; основні функції фінансової науки; види наукових фінансових досліджень та наукових продуктів; форми звітності при науковому дослідженні; особливості написання, порядок оформлення та захисту результатів наукових досліджень для аспірантів спеціальності “Фінанси, банківська справа та страхування”; головні етапи навчання в аспірантурі та послідовність виконання дисертаційних робіт.</p> <p>По проходженні курсу аспіранти повинні вміти:</p> <p>пояснити різновиди та специфіку застосування різноманітних методів фінансових досліджень; охарактеризувати суть, роль та джерела фінансової інформації у проведенні наукових досліджень; висвітлити головні функції наукових фінансових публікацій та відмінності між їх окремими видами; застосувати на практиці знання щодо техніки роботи з фінансовою літературою, а також методологію підготовки наукових публікацій та виконання дисертаційних робіт зі спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”.</p>
Формат курсу	Денний/заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на фінансових дисциплінах, які аспіранти вивчали упродовж навчання на ОКР бакалавр та магістр (“Інтелектуальна власність”, “Вища освіта і болонський процес”, “Фінансовий ринок”, “Фінансовий аналіз”, “Інвестування”, “Фінансовий менеджмент”).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції презентації, інтерактивні методи (демонстраційні вправи, ситуаційні вправи, задачі, мозковий штурм, синектика, дискусії, робота з тестовими та іншими діагностичними методиками тощо)
Необхідні обладнання	Мультимедійний пристрій, комп’ютер, фліпчарт, папір, маркери

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	30 балів – опитування на семінарських заняттях; 20 балів – написання двох модулів; 50 балів – іспит
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансової науки як сфери економічної діяльності. 2. Історичні передумови виникнення та розвитку фінансової науки. 3. Зміст основних функцій фінансової науки та її ознаки. 4. Етапи розвитку науково-дослідної діяльності на українських землях. 5. Сучасні галузі та класифікація фінансових наук. 6. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. 7. Творчий характер наукової праці. 8. Основні критерії наукової діяльності та цінності фінансових досліджень. 9. Загальні та спеціальні якості, що відповідають статусу науковця. 10. Класифікація фінансових досліджень за об'єктами. 11. Класифікація фінансових досліджень за ознаками. 12. Науково-дослідна діяльність аспірантів вищих навчальних закладів. 13. Сутність, особливості та призначення методології фінансового дослідження. 14. Основні функції та види методології фінансових досліджень. 15. Принципи та особливості різних методологій фінансового дослідження. 16. Класифікація методів фінансових досліджень залежно від рівня, на якому вони проводяться. 17. Характеристика методів наукових досліджень, що використовуються на теоретичному рівні. 18. Характеристика методів наукових досліджень, що використовуються на емпіричному рівні. 19. Методи наукових досліджень, що використовуються як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях. 20. Сутність та специфіка суміжних і формалізованих методів наукового дослідження. Алгоритм реалізації методу експертних оцінок. 21. Класифікація методів експертних оцінок. 22. Використання економіко-статистичних методів та теорії ймовірності. Використання у фінансовій науці спеціальних методів наукового дослідження. 23. Прогнозування, як особливий метод дослідження фінансових явищ і процесів. 24. Зміст та призначення головних напрямів інформаційного забезпечення науки в контексті еволюції науково-інформаційної діяльності. 25. Головні форми інформаційного забезпечення фінансової науки: інформаційний супровід, інформаційне опонування, інформаційний моніторинг, інформаційна діагностика.

	<p>26. Основні джерела сучасного інформаційного забезпечення науково-дослідної діяльності у сфері фінансів.</p> <p>27. Пріоритетні напрями та форми реалізації інформаційного забезпечення наукової фінансової діяльності в Україні.</p> <p>28. Сутність та види наукових фінансових публікацій, характеристика їх функцій.</p> <p>29. Види наукових фінансових видань.</p> <p>30. Загальна методика підготовки та оформлення результатів фінансових дослідження. Призначення та особливості підготовки тез наукової доповіді.</p> <p>31. Процес підготовки та вимоги до написання наукової фахової статті у сфері фінансів. Особливості написання монографії, як науково-дослідної праці.</p> <p>32. Основні відмінності між дисертацією і монографією.</p> <p>33. Сутність і призначення аспірантури.</p> <p>34. Умови вступу та прийому до аспірантури.</p> <p>35. Порядок та умови підготовки аспірантів.</p> <p>36. Науково-методичне керівництво та контроль за діяльністю аспіранта.</p> <p>37. Основні етапи виконання дисертаційної роботи аспіранта.</p> <p>38. Сутність, структура та призначення автореферату дисертації.</p> <p>39. Особливості подання дисертаційної роботи до захисту.</p> <p>40. Основні етапи захисту дисертаційного дослідження на спеціалізованій Вченій раді.</p>
Опитування	Письмова форма опитування

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
4 год	Тема 1. Фінансова наука як сфера економічної діяльності Предмет і завдання дисципліни. Склад, структура та послідовність викладання курсу. Сутність фінансової науки як сфери економічної діяльності. Історичні передумови виникнення та розвитку фінансової науки. Зміст основних функцій фінансової науки та її ознаки. Етапи розвитку науково-дослідної діяльності на українських землях. Сучасні галузі та класифікація фінансових наук. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Творчий характер наукової праці.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	13, 16		1 – 2 тиждень
4 год	Тема 2. Особливості та головні види наукових досліджень у сфері фінансів. Основні критерії наукової діяльності та цінності фінансових досліджень (універсалізм, спільність володіння, безкорисність, організований скептицизм). Загальні та спеціальні якості, що відповідають статусу науковця. Класифікація фінансових досліджень за об'єктами (за замовником; за змістом; за складністю; за методами). Класифікація фінансових досліджень за ознаками (за джерелами фінансування; за відкритістю; за термінами; за чисельністю виконавців). Науково-дослідна діяльність аспірантів вищих навчальних закладів.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	5, 11, 26	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	3 – 4 тиждень
4 год	Тема 3. Методи фінансових досліджень Сутність, особливості та призначення методології фінансового дослідження. Основні функції та види методології фінансових досліджень. Принципи та особливості різних	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	4, 18, 22, 23	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	5 – 6 тиждень

	методологій фінансового дослідження. Класифікація методів фінансових досліджень залежно від рівня, на якому вони проводяться.					
4 год	<p>Тема 4. Особливості використання загальнонаукових методів досліджень у фінансах, банківській справі та страхуванні.</p> <p>Характеристика методів наукових досліджень, що використовуються на теоретичному рівні. Характеристика методів наукових досліджень, що використовуються на емпіричному рівні. Методи наукових досліджень, що використовуються як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	5, 12, 18	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	7 – 8 тиждень
4 год	<p>Тема 5. Міждисциплінарні та спеціальні методи досліджень у фінансах, банківській справі та страхуванні.</p> <p>Сутність та специфіка суміжних і формалізованих методів наукового дослідження (метод аналогових об'єктів та евристичні методи). Алгоритм реалізації методу експертних оцінок. Класифікація методів експертних оцінок. Використання економіко-статистичних методів та теорії ймовірності. Використання у фінансовій науці спеціальних методів наукового дослідження. Прогнозування, як особливий метод дослідження фінансових явищ і процесів.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	3, 6, 24, 25	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	9 – 10 тиждень
4 год	<p>Тема 6. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності у сфері фінансів</p> <p>Зміст та призначення головних напрямів інформаційного забезпечення науки в контексті еволюції науково-інформаційної діяльності. Головні форми інформаційного забезпечення фінансової науки: інформаційний супровід, інформаційне опонування, інформаційний моніторинг, інформаційна діагностика. Основні джерела сучасного інформаційного забезпечення науково-дослідної діяльності у сфері фінансів. Пріоритетні напрями та форми реалізації інформаційного забезпечення наукової фінансової діяльності в Україні.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	1, 9, 20, 27	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	11 – 12 тиждень

4 год	<p>Тема 7. Наукова фінансова публікація: поняття, функції та основні види</p> <p>Сутність та види наукових фінансових публікацій, характеристика їх функцій. Види наукових фінансових видань. Загальна методика підготовки та оформлення результатів фінансових дослідження. Призначення та особливості підготовки тез наукової доповіді. Процес підготовки та вимоги до написання наукової фахової статті у сфері фінансів. Особливості написання монографії, як науково-дослідної праці. Основні відмінності між дисертацією і монографією.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	11, 12, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	13 – 14 тиждень
4 год	<p>Тема 8. Написання, оформлення і захист дисертаційної роботи</p> <p>Сутність і призначення аспірантури. Умови вступу та прийому до аспірантури. Порядок та умови підготовки аспірантів. Науково-методичне керівництво та контроль за діяльністю аспіранта. Основні етапи виконання дисертаційної роботи аспіранта. Сутність, структура та призначення автореферату дисертації. Особливості подання дисертаційної роботи до захисту. Основні етапи захисту дисертаційного дослідження на спеціалізованій Вченій раді.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	43, 15, 21	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	15 – 16 тиждень
2 год.	Тема 1. Фінансова наука як сфера людської діяльності. Особливості зародження та розвитку науково-дослідної діяльності в Україні	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		1 – 2 тиждень
2 год.	Тема 2. Методи та техніка фінансових досліджень	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		3 – 4 тиждень
4 год.	Тема 3. Міждисциплінарні та спеціальні методи досліджень у фінансах, банківській справі та страхуванні	практичне заняття: групова та індивідуальна робота. Написання модуля 1	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		5 – 8 тиждень
2 год.	Тема 4. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності у сфері фінансів	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні	18 – 27		9 – 10 тиждень

			матеріали			
2 год.	Тема 5. Наукова публікація: поняття, функції та основні види	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		11 – 12 тиждень
4 год.	Тема 6. Написання, оформлення та захист дисертації	практичне заняття: групова та індивідуальна робота. Написання модуля 2	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		13 – 16 тиждень
	48: 32л+16 пр. занять				42 год.	<i>іспит</i>